

הקומץ רבה פרק שלישי מנחות

עין משפט
נר מצוה

קייבא ב מיי פ"ז
מל' תפילין הל' ו
טוש"ט י"ד סימן ערכ
טע"ף ד'
ק"ג נ מיי פ"ג מל'
מלה הלכה ו סג
עשין י"ט טוש"ט א"ח ס"י
פכה טע"ף ו'
ק"ד ד ה מיי פ"ז מל'
תפילין וס"ח הל"א
סג עשין כד טוש"ט י"ד
סימן ע"ט א'
קפ"ו ו מיי פ"ט מל'
תפילין וס"ח הל'
כ סג עשין כה טוש"ט
י"ד סימן ע"כ טע"ף ג'
קפ"ו ו מיי פ"ז הל'
ד טוש"ט י"ד ס"י
ע"כ טע"ף ג'
ק"ז ח מיי פ"ט הל'
י"ט טוש"ט ט'
טע"ף ג'
ק"ח ט מיי פ"ט הל'
טוש"ט י"ד סימן
רע"ט טע"ף א'
ק"ט י מיי פ"ט הל'
טוש"ט ט' ס"י הל'
כב כ מיי פ"ט טוש"ט
ט' טע"ף ג'

[מ"ק כב ע"ט הי"ט]

ר"ט י"א

[וט' כה"ל פ"ט ע"ט
סימן י"א]

מ"ק מ"ז

מ"ק מ"ז

מ"ק סופרים פ"ב

שיטה מקובצת
[א] דוקא ולעילם בסוף
ולפיכך אין להקפיד
ביריעה אחרונה אם היא
פחות מל' דפין ואע"ג
אדם יריעה של ג' דפין
באחרונה אין להקפיד
כדי לכוון לענין כל
ישראל באמצע השיטה
ובטוף תוף: [ג] הקב"ה
אומר ומשנה אומר
וכותב * מכאן שצריך
לקרות לאדם כשהוא
כותב ס"ת תפילין או

משה: [ג] דגיה בו אפי': [ד] סי' עגלם ואת' ס' נמחק: [ה] ולא יעמט כגון אם שירפם למטה כל כך שלא השאיר למטה פמה או למעלה ד' אצבעות או שלא הגיה בין שיטה לשיטה כמלא שיטה אם אינו מעמט בתיבה: [ו] לא יעמט בין פ"שה לפרשה כגון אם כתב בשישה ג' תיבות או ד' והוצרך להגיה פרשה סתומה ולהתחיל בסוף אותה שיטה לא יעמט כתיבתו כרי להשלים תיבה של סוף שיטה אלא יצמצם בשיטה שלמעלה היטה כדי לעשות פרשה סתומה כהלכתה: [ז] אפי' פסוק אחד עין בהרא"ש ס"ח: [ח] ריוח שתי תיבות רוחב נמחק: [ט] ריוח גדול ותיבת רוחב נמחק: [י] אלא נראה לפרש אף באמצע השיטה וזה בוקר השיטה ולעולם בסוף הדין תרוח: [יא] מומת שם משה: [יב] חפר אות אהרן ומשה קרא לו ס"ת דכתיב לקוח: [יג] ברע"ט או שלא היה אומר: [יד] משה כתבו: [טו] יעשה מפני שתפתי: [טז] יהיו התפירות מקורבין: [יז] לעשות ג' ביריעה אם יריעה גדולה היא: [יח] יעשה מכל היריעה הס"ד ומל"ד פסוק אחד ס"ד הוא אמרין לעיל דצריך לגמור בסוף הדין וא"כ הי"א משכחת לה שימלא פסוק אחד כל היריעה: [יט] קצר מתיבה: [כ] ריוח הגליונות הס"ד: [כא] הדין שהם שני: [כב] הנשים יוש מפרישים יחיד קרא אותם שאין צריך לקרות במנין של עשרה דאמרין אין קורין בתורה פחות מעשרה בני אדם ובא"כ ה' פסוקים אין להושי: [כג] להשלימו אבל לרבי יהודה נאמר הפסוק על העתיד: [כד] תיבת וכתב נמחק: [כה] ברך אהרון תיבות ארכות מ"ד הס"ד ותיבת שישין נמחק:

אלא

אבל יתרות לית לן בה - יש עושים כשמוספין בתיבה אם מליאה
אם חסירה עשויין אותה מליאה משום דיתרות לית לן בה
ולאו מילתא היא דהכא מיירי בתיבות שגורן דלא אמרין דמחזי
כמומרי - מ"ר: **שמנה** פסוקים שבתורה יחיד קורא אותן - ה"ר
משולם היה מפרש למוטו שלא יקרא
ש"ל עמו וקשה לר"ם דבימי החכמים
לא היה רגילות שייטע עליה ליצור
לקורא בתורה כדמוכח בפ' שני דמגילה
(דף כ"א: ושם) דאמרין קראוה שנים
ילאו משא"כ בתורה אלא כן עיקר כמו
שפירש' בקונטרס לאשוקי שלא יקראו
זה אחר זה אוחס' ח' פסוקין כגון זה
ד' וזה ד' או זה ה' וזה ג' ומה שנהגין
עכשיו שמיטע ש"ל לקורא בתורה כדי
שלא לבייש את מי שאינו יודע לקרות
כענין שמליט' במס' ביכורים (פ"ג מ"ו)
שהקטע שמקרין את הכל ובי הוא
דכפ' בתרא דגדה (דף ע"ח: ושם) שהקטע
שמכילין כלים על גבי כל הגאים
(כ"ג מ"ר: **מכאן** ואילך כתב יהושע
מה שנהגין למר' לידוק הדין בשבת
במנחה פירש רב שר שלום גאון ע"ל
שנפטר משה רבינו בלילה שנה לפיכך
נמנעו מלעסוק בתורה משום דאמרין
חכס שמת כל בתי מדרשות שבעיר
במלין וקשה דהא כתיב בן מאה
ועשרים שנה אנכי היסודרשין* היום
מלאו ימי ושטתי ואם בשבת מת א"כ
כתב היום מערב שבת ויש לתמוה
דכתב על העתידולר"ש לא בעי למימר
דהפסוק נאמר על העתיד מוקדמין
ליה מהא דכתיב לקוח את ספר התורה
הזה שמה על שם שעתיד יהאשע
[ג] להשלימו ועוד קשה דכסדר עולם
משמע דבשבעה בלדר שמת משה בו
ערב שבת היה דקתני ואחר הפסח
בעשרים ושנים סבבו את העיר כל
אנשי המלחמה הקף פעם אחת ויהי ביום
השביעי וישכמו בצוקר וגו' רבי יוסי
אומר יום שבתהיה והשתאמשהתחילו
לסבב לו כ"ב בניסן א"כ יום שביעי
שהיה שבת כ"ח בניסן היה ומדכ"ח
בניסן שבת שבעה בלדר ערב שבת -
מ"ר*: **ומשה** כותב - יש ספרים
דגרסי ומשה אומר וכתב וחומר
היא לכותב ס"ת ומוזהר ותפילין אע"ג
דמייתי רחיה מברוך שמה הוא
היה עושה כן מ"ר ובקונטרס נמי גריס
אומר וכותב ופירש טעם (בברוך) וזה
לשון הקב"ה היה אומר ומשה אומר
כד' (וכותב) אחריו כדי שלא יעשה
בכתב וכותב מכאן ואילך משה כותב
בדמעות היה אומר אחריו מרוב לערו
כמה שנאמר להגן מפיו יקרא וגו' שלא
היה אומר אחריו משום דקתני או -
מ"ר: **אם** הגיה בו אפי' אות אחת -
פירוש בס"ת שלקח מן השוק לא נמשך
עוד כחוטף מנהו שהיה אלא תיבין
בעצירה שהיה משה ספר שאינו מנהו
ומעלין על זה כאלו כתבו - מ"ר:
כגון למשפחותיכם ג"פ - ר"ת פי'
בתיקון ס"ת שלו בשם רבינו
מנחם שאמר בשם הגאון דהיינו
כהשקטתיה דקה לכל כשהקטתיה גסה
הכל לפי הגוי וכול לעשות דפין
בשתיין ארוכין דאין ענינו משקטות
כיון שהקטתיה גסה - מ"ר:
כיון שיש לית לן בה - א"ף על פי
שאי אפשר לו לסיים הדין בפסוק אחד
* והכ"ס א' ג' ג' כו

(א) אבל יתרות לית לן בה - אלא גוררין: מחזי כמומרי - שכתוב
ומגיה בו השיטין את מה שחיסר: הוה ליה יתרות בספריה -
ד' בכל דף*: מקצר - השיטין והולך עד שיגמור לעיני כל ישראל
בסוף הדין כו*: כי קאמר רב - יגמור בלמעלה הדין:
בתומשין - קא ס"ד

אבל יתרות לית לן בה אידך דאמר רב
הכותב ס"ת ובא לגמור גומר ואפילו באמצע
הדין מיתבי* הכותב ס"ת בא לו לגמור לא
יגמור באמצע הדין כדרך שגומר בתומשין
אלא *מקצר והולך עד סוף הדין כי קא אמר
רב בתומשין והוא ס"ת קאמר בתומשין של
ס"ת איני והא"ר יהושע בר אבא אמר רב
גידל אמר רב לעיני כל ישראל באמצע הדין
ההיא באמצע שיטה איתמר רבנן אמרי אף
באמצע שיטה רב אישי אמר באמצע שיטה
[א] דווקא יהלכתא באמצע שיטה דווקא אמר
רבי יהושע בר אבא אמר רב גידל אמר רב
שמנה פסוקים שבתורה *יחיד קורא אותן
בבהב"נ כמאן דלא כר"ש דתניא וימת שם
משה עבר יי' אפשר משה *חי וכתב וימת
שם משה אלא עד כאן כתב משה כמאן
ואילך כתב יהושע בן נון דרבי רבי יהודה
ואמרי לה רבי נחמיה אמר לו ר"ש אפשר
לס"ת חסר אות אחת וכתבי' לקוח את ספר
התורה הזה ושמתם אותו וגו' אלא עד
כאן הקב"ה אומר ומשה [ג] כותב ואומר
מכאן ואילך הקב"ה אומר ומשה כותב בדמע
ימי' כמה שנאמר להגן מפיו
יקרא אלי את כל הדברים האלה ואני כותב
על הספר בדיו לימא דלא כר"ש אפי' תימא
ר"ש הואיל ואישתני אישתני וא"ר יהושע בר
אבא אמר רב גידל אמר רב הלוקח ס"ת מן
השוק כחוטף מצוה מן השוק כתבו מעלה
עליו הכתוב כאילו קיבלו מרד סיני אמר רב
שישה אם הגיה [ג] אפי' אות אחת מעלה עליו
כאילו כתבו [ד] (סי' סגלם) *ת"ר עושה אדם
יריעה מבת שלש דפין ועד בת שמנה דפין
פחות מיכן ויתר על כן לא יעשה ולא ירבה
בדפין מפני שנראה אגרת [ה] ולא יעמט
בדפין מפני שענינו משוממות אלא כגון
למשפחותיכם (למשפחותיכם למשפחותיכם)
ג' פעמים נודמנה לו יריעה בת תשע דפים
לא יחלוק שלש לכאן ושש לכאן אלא ארבע
לכאן וחמש לכאן בד"א בתהלת הספר אבל
בסוף הספר [ו] אפי' פסוק אחד ואפי' דף אחד
פסוק אחד ס"ד אלא אימא פסוק אחד בדין
אחד שיעור גליון מלמטה שפה למעלה
ג' אצבעות ובין *דף לדין כמלא ריוח [ז] רוחב
שתי אצבעות ובחומר משימלמטה שלש אצבעות
מלמעלה שתי אצבעות ובין דף דף כמלא
ריוח [ח] רוחב גדול ובין שיטה לשיטה כמלא
שיטה ובין תיבה לתיבה כמלא אות קטנה
ובין אות לאות כמלא חוש השערה אל
ימעט אדם את הכתב לא מפני ריוח של משה
ולא מפני ריוח של מעלה ולא מפני ריוח
שבין שיטה לשיטה ולא מפני ריוח שבין פרשה
לפרשה נודמנה לו תיבה בת חמש אותיות
לא יכתוב שתים בתוך הדין ושליש חוץ לדין
אלא

פסוק אחד בדין אחד - ואף על גב דליכא ס' שיטין או שיעורין אחרים דמסכת סופרים ליכא למיתש בדין אחרון *אף על פי
שאי אפשר לו לסיים הדין בפסוק אחד *כיון שיש בדפין אחרים ס' שיטין אלא אם כן יעשה בדין אחרון כהן שיטין ארוכות - מ"ר:
* והכ"ס א' ג' ג' כו

משה: [ג] דגיה בו אפי': [ד] סי' עגלם ואת' ס' נמחק: [ה] ולא יעמט כגון אם שירפם למטה כל כך שלא השאיר למטה פמה או למעלה ד' אצבעות או שלא הגיה בין שיטה לשיטה כמלא שיטה אם אינו מעמט בתיבה: [ו] לא יעמט בין פ"שה לפרשה כגון אם כתב בשישה ג' תיבות או ד' והוצרך להגיה פרשה סתומה ולהתחיל בסוף אותה שיטה לא יעמט כתיבתו כרי להשלים תיבה של סוף שיטה אלא יצמצם בשיטה שלמעלה היטה כדי לעשות פרשה סתומה כהלכתה: [ז] אפי' פסוק אחד עין בהרא"ש ס"ח: [ח] ריוח שתי תיבות רוחב נמחק: [ט] ריוח גדול ותיבת רוחב נמחק: [י] אלא נראה לפרש אף באמצע השיטה וזה בוקר השיטה ולעולם בסוף הדין תרוח: [יא] מומת שם משה: [יב] חפר אות אהרן ומשה קרא לו ס"ת דכתיב לקוח: [יג] ברע"ט או שלא היה אומר: [יד] משה כתבו: [טו] יעשה מפני שתפתי: [טז] יהיו התפירות מקורבין: [יז] לעשות ג' ביריעה אם יריעה גדולה היא: [יח] יעשה מכל היריעה הס"ד ומל"ד פסוק אחד ס"ד הוא אמרין לעיל דצריך לגמור בסוף הדין וא"כ הי"א משכחת לה שימלא פסוק אחד כל היריעה: [יט] קצר מתיבה: [כ] ריוח הגליונות הס"ד: [כא] הדין שהם שני: [כב] הנשים יוש מפרישים יחיד קרא אותם שאין צריך לקרות במנין של עשרה דאמרין אין קורין בתורה פחות מעשרה בני אדם ובא"כ ה' פסוקים אין להושי: [כג] להשלימו אבל לרבי יהודה נאמר הפסוק על העתיד: [כד] תיבת וכתב נמחק: [כה] ברך אהרון תיבות ארכות מ"ד הס"ד ותיבת שישין נמחק:

אלא

מלא גיה אלא כשכתוב
ומגיה בין השיטין
פ"כ שיף לעיל

מ"ק סופרים פ"ב

כ"ב טו

[מ"ק א"ת כ"ב]

[אמר וכותב כ"ב וכו'
כ"ב]

י"א ומיהו

מ"ק סופרים פ"ב

י"א דפין גדולות
וכתובת א"כ כו'

ישק מ"ז וז"ק מקיים
ס' ויכא כס' הרמב"ם

זוה כרכות נ"א
ז' כו' אל תקרי
אלא כ"ז

הגהות הב"ה
(א) רש"י ד"ה הוה ליה
יתרות: כ"ל קודם ד"ס
חל וגו' אלא גוררין דלא
אמר מתי כמומרי אלא
כמומרי (ג' ד"ה בתומשין
וט' משעיהם כגון כהר:
(ג) ד"ה מודמנה וכו':
למה שהקורא וכו':

גליון הש"ס
חוס' ד"ה מכאן וכו'
על שנפצל משה
ריוח כמותה ששה - ט'
אוסף דף ג' ט"ז רש"י
ד"ה דיו וז"ג:

כיון שכתבדפין אחרים ס'
שיטין אפי' שאי אפשר
לו לסיים הדין בפסוק אחד
יעשה בדין אחרון ארוכות
ארוכות כס"ד כ"ק

שעיות חס"ד
דוקא

אלא

